

ZPRAVODAJ SPŠ STROJNICKÉ A SOŠ PROF. ŠVEJCARA, PLZEŇ

ČÍSLO 4 – PROSINEC 2020

STRUČNÁ HISTORIE „STODEVÍTKY“ ANEB KDYŽ UŽ VZNIKÁ UČEBNA, DO NÍŽ JE RADOST VSTOUPIT

Josef Gruber

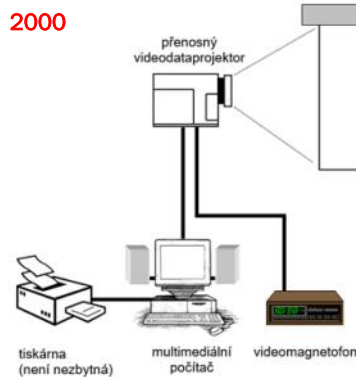
Protože nová počítačová učebna č. 109 vypadá, že by mohla školu dobře reprezentovat (ještě by to chtělo něco příhodného na stěny), možná neuškodí připomenout její pestrou minulost.

Za onoho času (Once upon a time), kdysi dávno, když škola byla ještě narvaná strojaři, to byla školní knihovna. Přepážka oddělovala jakési předsálí, kde byly dubové prosklené vitriny, historický globus a koberec, v němž znalá kolegyně poznala se zatajeným dechem pravý peršan. V knihovně se mezi zaprášenými regály ukryvali dva potměšilí skřeti, měnící se se zazvoněním v řádné učitele českého jazyka, popř. dějepisu. V jejich sluji (neboť to tam tak léty zanedbáno vypadalo) se o pauzách scházela tehdejší učitelská omladina (mám na mysli léta 1986 a dál), kolega Martin Maňhal, dnes taky veterán jako já, to musí pamatovat. Vedly se moudré řeči, jak se na omladinu sluší. Po revoluci v roce 1989 se knihovna proměnila ideově, byť ne fyzicky. Objevila se tu busta Antonína Zápotockého, na kterou skřeti knihovní věšeli, co se pověsit dalo, prezident harmonikář byl dekorován opravdu pozoruhodně, na světlo byly vystaveny sebrané spisy velkého

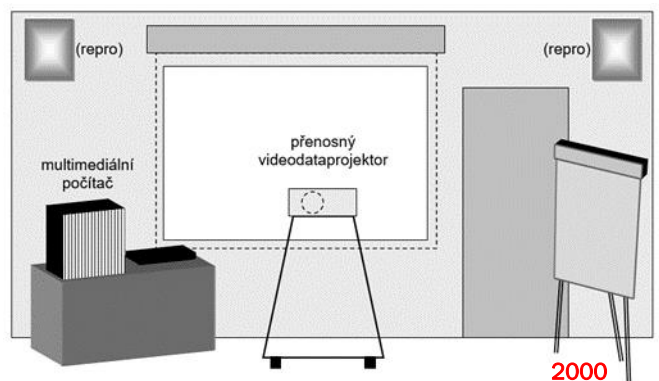
generalissima Stalina se založenou pasáží proti alkoholismu na Rusi (podle Iosifa Vis. bylo nutno s alkoholem skoncovat, snažil se, ale vypít všechno se mu nepodařilo), objevila se kniha Slavné bolševičky s obálkou vyzdobenou několika nekvalitními fotografiami sovětských uvědomělých obličejů, a s požítkem jsme si četli v angažované poezii dělnické třídy z 50. let... Vzpomínám si na rozkošnou báseň Krmička vepřů („Šlichtu jim liji v koryta...“) z pera jistého Sedloně (vlastním jménem Neureuttera, no pseudonym, přece si nebude říkat Kadeřávek, reální Kadeřavci nechť laskavě prominou), báseň tak

šílenou, že nevím, zda byla vůbec myšlena vážně (pro zájemce <https://1url.cz/szbuH>). Vzdělávání probíhalo opravdu intenzívně.

Pár let před koncem milénia se začala prosazovat výuka „nepočítačových“ předmětů s podporou počítače. Protože počítačové učebny byly plně vytížené, začalo se hovořit o tzv. multimediálních učebnách. Z dnešního pohledu úsměvně vybavení obnášelo počítač, dataprojektor, videorekordér, ozvučení. Napadlo nás knihovnu přestěhovat a k podobnému účelu použít předělanou stodevítku. Někde mám ještě schovaný projekt, který jsem vypracoval v MS WORDu tuším 3.11. Legrační doprovodné obrázky (CoreIDRAW! 6.0) jsou právě z něho. Zbourala se přepážka, dubové vitriny se přestěhovaly do kanceláře zástupců ředitele a přilehlé místnosti, kde se tehdy vytvářel rozvrh, globus skončil kdoví kde, není nakonec někde ještě schovaný? Je ho škoda. Navrhl anakreslil jsem regály, šikovný údržbář Eismann naohýbal a svařil rámy a truhláři je policemi a skříňkami dokončili, jako dekoraci jsme restaurovali prastarý epidiaskop (přístroj na promítání diapositivů i pozitivních předloh – teplem z lampy dokázal z lepené knihy udělat volné listy), ozvučení vybudoval kamarád z kapely (na řádnou fakturu jako

2000

2000

UVNITŘ TOHOTO VYDÁNÍ:

- STRUČNÁ HISTORIE „STODEVÍTKY“ 1
- TECHNIKA MÁ ZLATÉ DNO 1
- MINULOST TECHNIKY-TECHNIKA MINULOSTI 3
- OTTO VÍ I TOTO 4
- CESTOVÁNÍ ZA DOBY ROUŠKOVÉ... 3/3 5

AUTOŘI:

- Ing. J. Regula
- Ing. P. Vlček
- Ing. J. Gruber

firma, žádný melouch), pořídily se bílé posuvné tabule (dnes jsou po dvou mých opravách v učebně 87) a mohlo se učit. Bylo třeba si učebnu včas rezervovat, přiznám se, že už nevím přesně jak, intranet jsme tehdy ještě neměli. Dokonce jsem se předváděl s dějinami techniky v technickém lyceu i inspekci. No, žáci nějakou dobu koukali na prezentace s pootevřenou pusou, časem to ale zevšednělo a začali se dloubat v nose.

Postupem let se multimediální využití vytratilo, protože se podobnou technikou začaly vybavovat učebny. Stodevítka s interaktivní tabulí (asi první vůbec) a notebooky pak využívali ponejvíce mechatronici.

Stran toho dloubání v nose si neodpustím před koncem roku povzdech. Kde jsou ty doby, kdy žáci dychtivě spěchali do počítačových učeben k softwaru, kvůli němuž se na strojírenství hlásili. Můj předchůdce ve funkcích i v kabinetu, sloutný doyen Vladimír Zajíc, měl před kabinetem frontu žáků, kteří hlásili, že práci v CAD programech mají hotovou a co pro ně má dál. Kdeže loňské sněhy jsou, jak říká kolega Villon v Baladě o paních dávných časů. Nevím, kde je chyba. Hledám ji i u sebe, neboť praví Pán: „Hledejte a naleznete“. Ale nedaří se.

Příště se můžete těšit na stručnou historii elektrotechnické laboratoře a myslím, že je o čem psát.

TECHNIKA MÁ ZLATÉ DNO

Julius Regula

Dne 9. 12. 2020 proběhla na školách našeho regionu prostřednictvím MS Teams soutěž Technika má zlaté dno. Z naší školy se jí zúčastnili žáci 3 ME Petr Čapek, Tomáš Gruber, Ondřej Sochor a Kryštof Říha.

Úkolem týmu bylo za pět hodin postavit funkční model manipulátoru, který zvedne ze stolu kuličku, vloží ji

do zásobníku a zvukovým signálem označí uložení. Manipulátor je postaven z materiálu stavebnic Merkur a Boffin a ovládán na dálku přes mobilní telefon.

Naši žáci zvládli stavbu za tři hodiny a obsadili ve své kategorii třetí místo. Odměnou za snahu je pro každého žáka poukaz na nákup elektrotechnického materiálu v hodnotě 2 000,- Kč. Všem gratulujeme.

MINULOST TECHNIKY - TECHNIKA MINULOSTI

VYTUNELOVANÁ ŘEKA

Josef Gruber

Na základě jednoho podzimního výletu jsem se rozhodl po letech opět přispět do své opuštěné rubriky o historii techniky.

Levý klabavský tunel pár metrů za vtokem

Jedna pohádka začíná „Mezi Kácíní a Dalskábaty...“, já bych měl začít „Mezi Klabavou a Ejpovicemi...“, jenže to není pohádka, ale realita budování socialismu 50. let minulého století. Vše souvisí s těžbou nepříliš kvalitních železných rud, které se nacházejí v uvedené oblasti mezi Plzní a Rokycany (jinak občanskou příslušností spadající do metalogenetické jednotky barrandiensko-železnohorské). Převládá zde hematit („krevel“), jinak jsou tu limonity („hnědel“), chamosit a odrůdy sideritu (tzv. ocelek). Obsah železa není velký, kolem 24 %. Co je to proti švédskému magnetitu, který na dlaní vypadá skoro jako šedé surové železo... Pro geologické nadšence může být zajímavé, že tzv. Ejpovický útěs je nejstarším známým útvarem svého druhu na světě, ale to není tématem článku.

Železné rudy se v tomto regionu těžily od 16. století. V Klabavě vznikla huť a v 2. polovině 19. století zaznamenala vrchol hlubinná těžba rud (byla dodávána především do Vítkovic). Těžba skončila v roce 1926 (jak mi jdou myšlenky, tak mě napadá, že v témže roce rozdělením české státní průmyslovky vznikla naše škola a byly postaveny školní dílny) a za druhé světové války byla na krátkou dobu obnovena. Začátkem 50. let zde byl prováděn geologický průzkum (vrty až 250 m hluboké) za účelem povrchové těžby, který prokázal její neohospodárnost. Nevím, jak skončili ti, kteří se pod závěry podepsali, ale jistě je, že soudruzi, kteří chtěli poroučet větru – dešti a zítra tančit všude, měli jiný názor. Železnorudné doly

a hrudkovny Ejpovice převzaly část ložiska a v roce 1954 zahájily těžbu. Ruda se těžila vrtacími a trhacími pracemi (pochopitelně sovětské vrtací soupravy a pochopitelně sovětská nákladní auta...), hloubka lomu dosáhla 284 m. Vytěžená ruda se zpracovávala hrudkováním. Nadrcená ruda se zahřívala s redukčním palivem

Nalezené kousky rud

v rotačních pecích, jejichž produktem byla struska s hrudkami vyredukovaného železa (obsah železa kolem 82 %). Toto obhacování koncentrátu sloužilo jako příprava suroviny pro vysokopeční výrobu surového železa. Dnes se již nepoužívá. Hrudkovací pece byly v provozu od roku 1955 a jejich produkt nesplňoval požadavky na dostatečnou kvalitu. Proto byl provoz v roce 1967 zastaven. Maximální těžba bylo dosaženo v roce 1963 a ke dni likvidace se využilo něco přes 4 % ověřených zásob. Lom byl zatopen a dnes je zde 40hektarové jezero hluboké až 80 m. O to, co se zde těžilo a zpracovávalo, zakopnete na každém kroku. Tato socialistická těžební křeč zlikvidovala památky na původní dolování.

Těžba ovšem měla jednu překážku, a tou byla řeka Klabava. Proto bylo rozhodnuto vypracovat megalomanský projekt v duchu doby a řeku přemluvit, aby to vzala jinudy, mimo prostor těžby. V roce 1958 byly zkolaudovány dva tunely o délce přes 1,5 km s průměrem kolem 5 m. Obludné betonové zásahy do přírody, které způsobily škodu ekonomickou i ekologickou, je možné navštívit dodnes. Vpravo od původního koryta Klabavy je rozdělení, levý tunel je volný, pravý je uzavřen česlemi, protože od letošního roku slouží jako přivaděč pro malou vodní elektrárnu Dýšina (výrobce Stream Hydropower Praha, výkon 320 kW na spádu 17 m). Co tomu říká řeka, hydrologové a ekologové, nevím, ale vody v Klabavě moc nebylo, dejme tomu, že zákonné množství vody je splněno. Údajně má nižší přítok vody příznivý vliv na kvalitu vody v ejpovické nádrži (nemnoží se sinice). Svou funkci přestaly tunely plnit v polovině 70. let, naposled byly v provozu v roce 2002 při povodni av roce 2005, kdy sem byla svedena řeka za účelem úprav jejího koryta.

Levý klabavský tunel

Tunely vedou pod kopcem, na němž bylo hradiště z doby bronzové a z období pozdního halštatu (kultura doby železné, na jejíž území v Plzni jsem měl to potěšení se přiznat). Vyústí u Horomyšlic (část Dýšiny), odkud se od konce 17. století vozilo z hutě železo ke zpracování na hamr v dnešní Plzni-Hradišti, kde právě píšu tento článek. Nad tímto druhým koncem tunelů a zmíněnou malou

vodní elektrárnou je rozsáhlý ráj golfistů (to je ten „sport pro každého“, jak říkal Marek Eben, nicméně si nejsem jist, jak

Rozdvojení kanálu před tunely

vřele bych byl přijat, kdybych se tam nadšeně přihnul...).

Řeka Klabava a ejpovická nádrž

Vstupy do tunelů působí poněkud pochmurně. U levého tunelu je vybudován val a celé území je oploceno, čili by se tam asi nemělo lézt. Ale znáte to... Nicméně na průchod tunelem si netroufám, ne, že bych trpěl klaustrofobií, ale nemusím být všude. Očití svědkové tvrdí, že po 400 m se levý tunel lomí a je vidět příslovečné „světlo na konci tunelu“, tj. cca 1,1 km daleko, kéž by tomu tak bylo i u epidemie COVIDu. Dočetl jsem se o odvážlivci, který chtěl v době zaplavení tunelu projet tento na kajaku, nicméně sám uznal takový druh pobytu v tunelu za nepřiměřeně riskantní. Ne tak netopýři, kteří zde našli nerušené zimoviště. Nechtě spí v pokoji. Pro historiemiilovné výletníky dodám, že nedaleko odtud se nalézají zaniklá ves Kokotsko, dříve Kokot (tj. kohout – podle tvaru zdejšího skaliska), Kokotské rybníky a také pramen s roztomilým místním názvem Čůráček. Souvislost s blízkou neoficiální nudistickou pláží neprokázána.

Technické památky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. I.díl A – G. Praha : Libri, 2002.

Lom Ejpovice:

<https://www.geologie-astronomie.cz/Geologicke-lokality/Pzensko/fotogalerie/Lom-Ejpovice>

Malá vodní elektrárna u výtoku z pravého tunelu

OTTO VÍ I TOTO

CO ŘÍKÁ OTTŮV SLOVNÍK NAUČNÝ TŘEBA O STŘÍLENÍ KU PTÁKU?

Josef Gruber

Víte-li vy pak, co střelením ku ptáku nazýváno jest? Nuž čtěte.

Střelení ku ptáku nazývala se zábava střelecká, která se konávala obyčejně o letnicích

(vpondělí svatodušní). Ze záp. Evropy dostala se přes Německo do Slezska, do Polska i do Čech, kde již za věku Lucemburků s. [Střelení ku ptáku] [Střelení ku ptáku] bylo obvyklé a udrželo se v některých, zvláště v německých, městech až do nedávna. Zábavu tuto pořádaly spolky střelecké taktó: na volném prostranství (na parkáně, na louce a p.) postavena

vysoká žerď a na ní nahoře zavěšen dřevěný pták, do kterého pak stříleli lučištníci z kusů o závod: kdo srazil křídlo pravé, vyhlášen za pravého »maršálka« ptačího, kdo levé, byl levým maršálkem, kdo sestřelil poslední zbytek s tyče, prohlášen za ptačího krále pro příští rok a byl v slavném průvodu veden do města, kdež v domě spolkovém střelecká slavnost zakončena hostinou. O [Střílení ku ptáku] [Střílení ku ptáku] p., jež bylo oblíbenou zábavou zvláště v XV. a XVI. stol., máme zprávy z německých i z českých měst v Čechách (Chomútova, Jablonného, Šluknova, Benešova n. Pl., Krupky, České Lípy, Kutné Hory, Prahy, Plzně, Hradce Král., Loun, Čes. Brodu atd.). Srv.

J. Svátek, *Obrazy z kulturních dějin českých, díl I.*, str. 303 sl., Pr. Sobotka ve »Světově«, 1883, str. 92.

Použito: Ottova encyklopedie obecných vědomostí na CD-ROM. Aion CS, s.r.o. ve spolupráci s firmou AMD, v.o.s., 1997.

Zdroj obrázku: https://cs.wikipedia.org/wiki/Ott%C5%AFv_slovn%C3%ADk_nau%C4%8Dn%C3%BD#/media/Soubor:Ottuvslovník.jpg;

licence <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/de/deed.en>

CESTOVÁNÍ ZA DOBY ROUŠKOVÉ NEJEN BROUMOVSKO A BENEDIKTÝNI 3/3

Petr Vlček

V této česko-polské oblasti jsem nebyl poprvé, ty tři víkendy o kterých nyní píš, byly jistým návratem do oblasti. A tak si mohu dovolit tvrdit, že trvalejší rozkvět území v době středověku byl podmíněn jistou zeměpisnou i politickou odlehlostí lokality, která je navíc chráněna obrovským komplexem skalních měst (Broumovské stěny, Teplicko-Adršpašské skály, Ostaš a příhraniční skály v oblasti Bledných skal na hranici s Polskem a jiné) a příhraničních hřebenu hor (Javoří hory, Podkrkonoší aj.). To vytvořilo jistou ochranu před „běsněním dějin“. Česká oblast pískovcových skal na Broumovsku pokračuje dál přes hranici do Polska, kde se rozkládá velký národní park

Stolové hory se skalními městy (Bjedne Skaly = Špatné nebo také Bludné skály, Szczeliniec Wielki = Velká Hejšovina, Białe skály = Bílé skály a další skalní města táhnoucí se cca 50 km do vnitrozemí Polska). Název „Špatné skály“ napovídá, že se dříve lidé se do skalních měst báli vstoupit, což

potvrhuje můj vyslovený názor. I když strach byl někdy překonán, když se přes oblast přehnal rabující husité, či později Švédové. Anebo také strach ztratili mniši a opati, aby sem ukryli před lupiči poklad.

Nutno ještě dodat, že oblast velmi geologicky pracuje a velmi nestabilní. Například geologové vypočítali, že

asi za 80 let dojde k rozpadu a rozboření Broumovských stěn a později i ostatních skalních měst na Broumovsku i v Polsku a to přirozenou erozí pískovce. Dokladem je prokázané geologické neštěstí, které se odehrálo blízko obce Machova u hranice s Polskem pod vrchem Bor. Na samotném boru je rozsáhlá věžovitá skalní stěna, která navazuje na Bludné skály v Polsku. Na západním okraji dnes zalesněného kopce Bor stálo obrovské skalní město, které se v noci z 11. 5. na 12. 5. 1921 s velkým rachotem zřítilo. Dnes tu najdete jen rozlámané obrovské kusy pískovce různých tvarů, něco jako zříceninu skal. Bývalé skalní město tak dostalo název Sypací skála a na přelomu století bylo

ly budoucím generacím. Živé planetě neporučíš...

Dokladem geologické práce krajiny je i samotný polický klášter (první foto). Byl postaven na dubových pilotech na bažině podobně jako Plasy. Jenže dnes se při průzkumech žádné piloty nenašly a klášter sedí na pískovci. Je známo, že pokud by dubové piloty vyschly, dřevo se rozpadne v prach. Takže stejným způsobem pracovalo i pískové podloží pod klášterem. Voda otekla a dnes zpod kláštera vytéká jen potok. Dub se rozpadl, klášter sedl. A výzkumníci si marně lámou hlavu proč jsou popraskané stropy...

Krajina také v době Třicetileté války nebo husitských bojů vypadala úplně jinak. Dnes jsou skalní města dost často buď zcela, nebo z větší části ukryta v lesích. Jak ukazují dobové kresby a obrazy, ještě když se stavěla kaple na Hvězdě v Broumovských stěnách, byly skály holé. Lze se tedy domnívat, že oblast byla této době poseta skalními městy ve větší míře a skály byly vidět.

Ale vraťme se k cíli naší cesty – zkusit najít místo pokladu. Začneme pověstmi o polickém pokladu. Není žádným tajemstvím, že každý hrad, zámek či klášter měl v podzemí ukrytý poklad, který ekonomicky zabezpečoval řád či šlechtu a tvořil jakousi ekonomickou rezervu. I klášter v Polici měl svůj poklad. Zbytky

atraktivním cílem rodící se turistiky. Je tu stará pískovcová dlážděná cesta, které vede až ke skalám na Boru a na jedné zřícené věži postavili Benediktýni kapli. Jak mi přijde absurdní, že se v dalekém Hřensku investují miliardy do svázání labských pískovců s cílem zabránit jejich rozpadu, aby prý se uchova-

chodeb a sklepení, o kterých hovoří první pověst, dokazují jistou pravdivost pověsti. Protože chci některé symboly trochu utajit, bude v další části „zamlžovat“ místopisná jména symboly.

Stavba rozsáhlé klášterní budovy byla spojena s velkými překážkami, neboť v těch místech byly bezedné močály. I muselo být, dříve než se se stavbou započalo, zaraženo na tisíce silných dubových kmenů do země. Teprve na těchto „jehlách“ se počalo stavět. Celý klášter je tedy vystavěn na jezeře a až přijde konec světa, pak se propadne celý do hlubin. Nikdy nezamrzající potok, který vytéká pod klášterem, pověst o jezeře jen potvrzuje.

Pod hlavním oltářem vede do hlubin schodiště až k jezerní hladině, kde v časech nebezpečí bývaly ukryty klášterní poklady. Podzemní chodby se tam křížovaly na několik stran - jedna z nich vedla až do kláštera broumovského, druhá pak k nedalekému skalnímu městu. Tam se objevil i hrabě Montecucoli - císařský vojevůdce - a to v roce 1646. Hrabě se zdržel v Polici se svými jedenácti pluky celý týden a generál, dověděl se, že klášter skrývá veliké poklady, prosil tehdejšího opata Aleše Hübnera, aby mu je ukázal.

Po velikém zdráhání a slibu, že si generál nechá zavázat oči a nikdy nikomu nepoví, co uvidí, jej opat a dva nejstarší mniši vedli dolů po schodech do hlubokých sklepení. Scházeli dlouho, než se ocitli u jezerní hladiny. Tam mu oči na chvíli odvázáli a tu uviděl nevšední podívanou. Jezerní hladina se vlnila a prapodivné ryby hlavy vystrkovaly. Jejich těla byla tmavá jako ta noc, v níž stále žily. Pak mu opět zavázali oči a šli dále až k malé, ve skále vytesané kapličce. Zde uviděl hrabě, když mu byl opět šátek sejmout z očí, ohromné množství zlata a stříbra, kalichů, křížů a drahých obrazů i drahokamů nevídané krásy.

Opat, sledující dychtivý zrak generála, vyjmul z truhlice jeden z mnohých prstenů a dal mu jej na památku. Generál znovu přislíbil, že bude mlčet jako hrob. Pak mu opat opět zavázal oči a vydali se na další cestu. Šli opačným směrem, chodbou, kde byl vlhký a těžký vzduch, místy se brodili vodou a museli přelézat kameny ležící přes cestu. Zdálo se, že jdou nekonečnou chodbou a že se v ní nalézají celou věčnost. Hrabě se snažil překonávat svou úzkost a byl rád, když jej opat upozornil na množství schodů, kterými se dostanou na denní světlo. Schodů bylo tolik, že se zdálo, že neubývají. Konečně po více jak dvou hodinách chůze se dostali na čerstvý

vzduch – to ocitli se mezi skalami – snad tu kdysi stával hrad. Generál si udiveně mnul oči a hleděl na šedivé velikány, a když dole uviděl celou policou krajinu, měl za to, že všechno byl jen pouhý sen. Kde dnes se obrovský poklad kláštera nachází – nevíme. Přestavěné budovy klášterní nám zůstaly. Ale jako útulek mnichů byl klášter zrušen v roce 1786 císařem Josefem II.

a řeholníci byli přeloženi jinam. Poklad snad převezl tajně s sebou, nebo jej ponechalí zakopaný dole u kapličky v podzemí, kde spočívá dodnes!

Existuje ještě jedna pověst. Ta zprvu nebyla nikde zapsána, předávala se jen ústně. Tudíž pochopitelně mohla časem změnit význam. Ústní podání je vždy zatíženo subjektivitou a senzacechtivým domýšlením vypravěče. A po stopách pověsti jsme se při třetí návštěvě oblasti Broumova vydali.

Jednoho ponurého podzimního dne v dobách, kde se Českým královstvím proháněla švédská vojska a odvažela kdejakou cennost, se opat polického kláštera rozhodl tajně vyjmout poklad a přemístit ho do skal. Před samotným transportem si nechal vyhloubit labyrint podzemních chodeb na jistém místě (nazvěme jej Pokladová hora). Vyjmul poklad a umístil ho do dvou těžkých truhlic.

Pak najal osm mužů, každého z jiné vesnice tak, aby se neznali. A zorganizoval tajnou výpravu. Klášter

opustili ještě za tmy ve čtyřspreží. Kočmi byli dva nejstarší kněží v selském převleku. Výpravu vedl sám opat, rovněž v přestrojení. Osm najatých mužů šlo pěšky za vozem. Neměli ani tušení o tajném poslání a ceně nákladu. Byli vyzbrojeni motykami.

Výprava se vydala směrem k Horním Kotěhůlkám, nadále pak do Kotěhůlek Dolních a pak k Mníšku. Projeli Mníšek a zastavili na úpatí Pokladové hory. Z pokácených stromů vyrobili sedláci primitivní nosítka. A vždy čtyři a čtyři najatí muži nesli jednu těžkou truhlu po příkrém a neschůdném svahu stále vzhůru mezi obrovskými skalami. Když přišli přibližně o půli cesty, poručil opat, aby zastavili. Všem osmi mužům pak zavázal oči. Dál byli oslepení nosiči těžkých beden řízení rukama svých vůdců. Pomalu klopytali vzhůru skoro celou hodinu. Tam nechal opat konečně celou tajemnou výpravu zastavit.

Ocitli se mezi obrovskými divokými skalami, téměř na vrcholku vysokého svahu, odkud bylo vidět širokou krajinu až k Polici. Opat poručil položit těžký náklad na zem a sejmut mužům pásky. Potom chlapy odvalili nakupené balvany pod jednou skalou, která trčela zvláště vysoko. Využili silných dřevěných pák a motyk. Ve skále se objevily železné dveře, které opat otevřel klíčem. Za nimi bylo temné sklepení. Znovu zavázal mužům oči a celá výprava vešla dovnitř. Sestoupili po několika schodech. Šli chvíli dopředu, chvíli vlevo a kousek zpátky. To aby ztratili i nejmenší stopu orientace. Pak náklad složili na zem a zakopali.

Uplynulo téměř 50 let, kdy zmizel z povrchu zemského jeden přebohatý poklad. Z osmi najatých mužů žil už jeden jediný. Bydlel na výměnku v malé chaloupce v Polici. Z okna měl výhled až na skalnatou Pokladovou horu. Teď se už častěji, než kdy jindy, díval do těchto míst. Rozpoznával zcela jasně mezi mnohými skalami onu vysokou skálu, pod níž byl do hlubokého sklepení zakopán poklad.

On jediný z nezasvěcených nenápadně pozoroval cestu, když nesli náklad. Měl totiž posunutý šátek na hlavě. Pamatoval si svízelnou trasu a později se do těchto míst vydal. Hledal tak dlouho, až došel k oné tajemné skále. Nedaleko našel i balvan, na němž byl vytesán celý náskres podzemních chodeb. Ten měl některému z příštích opatů napomoci k vyzdvžení pokladu.

A proto třetí výprava byla odlišná od ostatních zejména tím, že jsme už nespali v broumovském Domě hostů,

ale v hotelu Ostaš na polickém náměstí. Přímo z oken jsme viděli první artefakt – sloup se sochou Panny Marie (druhé foto). Byl postaven o sto let později. Při podrobném ohledání sloupu jsme našli několik zajímavostí, které se snad týkaly cíle naší výpravy.

**SPŠ STROJNICKÁ A SOŠ
PROF. ŠVEJCARA, PLZEŇ**

Klatovská 109,
301 00 Plzeň

Telefon: 371 510 811 - vrátnice,
371 510 825 - sekretariát.

Sloup je barokního slohu, vysoký 3,8 metru spočívá na podstavci o třech stupních, je spirálovitě ovinut listnatým větrovím, do něhož jsou vpleteny nástroje, kterými byl umučen Kristus. Vrcholík korintskou hlavicí, na němž stojí trpící P. Marie s pozlacenou korunou na hlavě a s pozlaceným mečem v srdci. Na podstavci je na východní straně umístěný sdružený znak konventu břevnovského kláštera a jeho opata, kolem nápis »O. A. B. 1707« což značí: Othmar, Abbas Břevnoviensis, tj. Otmar, opat břevnovský. Na severní straně je český nápis: »O Maria, Swau Bolest a Sina tweho wtiskniž ni do Srdcze mého, dey nám zded spolu želeti, w nebi s Tebau se tiessiti«. Na straně západní je nápis německý, prakticky stejného znění předchozího. Význam obou nápisů: je to prosba adresovaná Matce Boží, podložená a podtržená motivem pašijových nástrojů na sloupu, aby vtisknutím bolesti své a synovy do lidských srdcí v nich vzbudila spolutrpitelský žal a uvedla je do své nebeské radosti. Konečně na jižní straně podstavce je chronogram: »Gloriae Matris Dolorosae statua erecta

est« (= 1707), tj. „Socha vztyčena k slávě Matky Bolestné“.

Sloup jsme si pořádně prohlédli a na spirálovitě ovinutém listnatém větroví jsme našli několik zajímavých symbolů: měsíc, skály, kladivo, meč velmi podobný krumpáči a rýč. Meč zabodnutý srdci ženy měl zajímavý směr. Ukazoval přesně na úbočí vrchu Pokladová hora! Že by šlo o tajný zápis šifrovaným písmem?

Termín naší výpravy žel padl na deštivý víkend, a tak jsme jako první navštívili prohlídkový okruh v polickém klášteře. V klášteře je kromě kostela vidění ještě opatský byt a konají se tu výstavy. Součástí okruhu je i prohlídka staré školy z dob Marie Terezie, která je téměř naproti klášteru směrem k náměstí. Vedle areálu kláštera je hřbitov, kde je zmíněná kaple, pod kterou by poklad mohl být zakopaný. V klášterním kostele jsme našli další zajímavost. Okno s vitráží, na níž byli v zajímavé kombinaci poskládány podobné symboly jako na Mariánském sloupu.

Po obědě jsme se vydali po stopách pokladu a drželi se trasy, kterou popisuje pověst. Přičemž jsme si předem určili místo, kde bychom mohli úkryt eventuálně hledat. Naší cílem nebylo vyzdvížení pokladu, či podobná senzace. Chtěli jsme jen prociťt divokou atmosféru místa, kam mohl být poklad zakopán a ukryt. O nalezení pokladu se zatím bezúspěšně pokoušelo hodně dobrodruhů a existuje o tom i pojednání v různých tematických knihách (které pojednávají o pokladech v celém Česku právě odtud jsme čerpali). Druhý den jsme už nešli k lokalizovanému místu, ale dojeli jsme si do Mníšku autem. A znovu oblast prošli po trochu jiné trase. Prošli jsme i místa, kde se pokoušeli uložit hledat naši předchůdci. Záměrně nenapíšu ani neprozradím, zda se cíl expedice zdařil. Kdo umí číst mezi řádky, myslím, že hádanku může snadno rozluštit.

Zpracováno pro školní zpravodaj © září 2020.

Nezoufejte, i bezdomovec může mít
číslo popisné...

(Foto JG)